

Buletin informativ

DEMOCRAȚIA ȘI BUNA GUVERNARE

Guvernul FILIP votat și investit în secret

La 20 ianuarie 2016, o majoritate parlamentară formată din Partidul Democrat, Partidul Liberal și unii deputați care părăsiseră recent PLDM și PCRM, a votat un nou Guvern, condus de candidatul Partidului Democrat, dl Pavel FILIP. Aceasta a avut loc după câteva tentative eșuate de a investi un nou Guvern, printre care lipsa de cvorum la ședința Plenului Parlamentului în care urma să fie votat dl Ion STURZA, înaintat de Președintele Republicii Moldova și refuzul Președintelui, de două ori, de a înainta candidatul Partidului Democrat, dl Vladimir PLAHOTNIUC, pe motiv de lipsă de integritate.

Votarea și investirea Guvernului Filip a ridicat mai multe semne de întrebare, [abordate într-un apel public semnat de 25 de organizații neguvernamentale la 22 ianuarie 2016](#). Reprezentanții societății civile au condamnat insistența deputaților asupra unui candidat care nu se bucură de încredere din partea societății (Vladimir PLAHOTNIUC); mimarea procesului de semnare a declarației de integritate de către membrii Guvernului Filip; votarea Guvernului suspicios de rapid, în 30 de minute, fără a dezbate programul de activitate și lista Guvernului, contrar art. 98 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova; investirea noului Guvern în aceeași zi în care a fost votat, la miezul nopții, în secret, deși inițial s-a declarat că depunerea jurământului va avea loc într-o altă zi. În concluzie, organizațiile societății civile au conchis că Guvernul Filip a fost votat într-o manieră nedemocratică și și-au exprimat neîncrederea față de acesta.

Ce progrese promite Guvernul în schimbul relansării cooperării cu partenerii de dezvoltare?

La 11 martie 2016, Guvernul a făcut publică o listă de angajamente pe care și le-a propus spre realizare până la 31 iulie 2016. Documentul numit „[Foaie de parcurs privind agenda de reforme prioritare](#)” cuprinde 82 de acțiuni îndreptate pentru consolidarea independenței instituțiilor de drept, asigurarea dezvoltării economice durabile, precum și investigarea cauzelor de fraudă din sistemul bancar din anul 2014. Majoritatea măsurilor din listă sunt în același timp acțiuni restante în procesul de implementare a Acordului de Asociere RM–UE.

Cele 82 de acțiuni fac parte din 13 domenii de intervenție, combaterea corupției fiind inclusă prima în lista priorităților. Documentul prevede, printre altele, adoptarea setului de legi cu privire la integritate: Legea privind [Centrul Național de Integritate](#), Legea privind [declaraarea averilor și intereselor](#), Legea privind [evaluarea integrității instituționale](#). Suplimentar, urmează a fi delimitate competențele instituțiilor cu atribuții de a combate corupția: mandatul CNA, MAI, Procuratura anticorupție, dar și prelungirea termenului de implementare a Strategiei Naționale Anticorupție pentru 2016.

Foaia de parcurs a Guvernului:

- 82 de acțiuni
- 13 domenii
- 4 luni pentru implementare

CUPRINS

DEMOCRAȚIA ȘI BUNA GUVERNARE

Guvernul FILIP votat și investit în secret	1
Ce progrese promite Guvernul în schimbul relansării cooperării cu partenerii de dezvoltare?	1
Peste 16 ani Curtea Constituțională a decis că Președintele țării va fi iarăși ales de popor	2

REFORMA JUSTIȚIEI

Ce cred judecătorii, procurorii și avocații despre reforma în justiție și combaterea corupției?	2
Legea procuraturii a fost adoptată. Ce urmează?	3
Mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor are multe lacune	3
Novăție - judecătorii se pot adresa direct Curții Constituționale pentru invalidarea actelor contrare Constituției	4
Ministrul Justiției a intervenit pentru eliberarea unei persoane din arest	4

ACTIVITATEA CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

CSM raportează despre realizările sistemului judecătoresc în 2015	5
CSM a admis carențe la numirea și promovarea judecătorilor	5
CSJ consideră că CSM nu trebuie să-și motiveze hotărârile adoptate?.....	6
SIS-ul acuză, Inspekția judiciară scuză: încă un judecător scapă de sancțiune disciplinară	6

DREPTURILE OMULUI

Cum arată Moldova prin prisma statisticii CtEDO?	6
Finalizarea proiectului implementat de CRJM „Promovarea egalității – Consolidarea agenților schimbării”	7
CtEDO – persoanele se pot plânge la CtEDO de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană fără a epuiza „căile de recurs interne”	7
Curtea Constituțională – arestarea preventivă nu poate dura mai mult de 12 luni	8
Moldova condamnată din nou la CtEDO pentru provocarea la comiterea de infracțiuni	8
Autoritățile doresc un control mai riguros asupra internetului: proiectul „Big Brother” ...	9

SOCIETATEA CIVILĂ

Legea 2% tot mai aproape	9
Avem sau nu nevoie de o nouă lege cu privire la asociațiile obștești?	9
CRJM acuzat de spălare de bani de către un membru al CSM	10
Compania Unité ascunde informații de interes public	10

PE SCURT	11
----------------	----

În ceea ce privește reforma sectorului justiției, documentul prevede în special adoptarea Legii cu privire la [reorganizarea hărții judecătorești](#) în primă lectură, modificări la Legea cu privire [la statutul judecătorilor](#), dar și ale [Constituției](#) în partea ce ține de termenul inițial de numire în funcție a judecătorilor. În același timp, urmează a fi revizuite prevederile Constituției care reglementează rolul și atribuțiile CSM în procesul de auto-administrare a sistemului judecătoresc.

În domeniul dezvoltării economice și asigurării unei economii de piață funcționale, Guvernul a promis reluarea negocierilor și semnarea acordului de cooperare cu FMI, fortificarea competențelor de supraveghere ale Băncii Naționale și ale Comisiei Naționale a

Pieței Financiare, precum și investigarea minuțioasă a cauzelor de fraudă depistate în sistemul bancar pentru a recupera fondurile deturnate. Cooperarea cu societatea civilă urmează a fi fortificată în special prin relansarea mecanismului de cooperare cu societatea civilă cu titlu permanent, crearea unei noi platforme de lucru pentru societatea civilă și comisiile permanente ale Parlamentului la etapa de elaborare a legilor, precum și adoptarea Legii 2%.

Potrivit Guvernului, până la 17 iunie 2016, 68% din acțiunile incluse din foaia de parcurs au fost realizate.

Peste 16 ani, Curtea Constituțională a decis că Președintele țării va fi ales din nou de popor

La 4 martie 2016, Curtea a admis [sesizarea unui grup de deputați](#) care viza adoptarea de către Parlament în anul 2000 a unor amendamente la Constituție, prin care s-a schimbat, printre altele, procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova. Alegerea directă de către popor a președintelui a fost înlocuită cu votul Parlamentului.

Curtea Constituțională a notat că, la adoptarea proiectului nr. 1115 din 5 iulie 2000 de revizuire a Constituției, Parlamentul l-a modificat în mod esențial după [avizul pozitiv al Curții Constituționale](#), fără a trimite noile modificări la avizare repetată. Prin urmare, a fost încălcată procedura de avizare de către Curtea Constituțională a inițiativei de revizuire a Constituției prevăzută de articolele 135 alin. (1) lit. c) și 141 alin. (2) din Constituție. Modificările introduse de deputați după avizul Curții Constituționale au inclus următoarele chestiuni: mărirea vârstei candidatului la funcția de președinte de la 35 la 40 de ani; mărirea numărului de voturi ale deputaților necesar pentru a alege Președintele de la 51 la 61 de voturi; adăugarea a 3 alineate noi privind alegerile repetate și dizolvarea Parlamentului, precum și posibilitatea de dizolvare a Parlamentului în ultimele 6 luni de mandat în caz de nealegere a Președintelui la alegerile repetate organizate de Parlament.

Curtea Constituțională a menționat că, prin reforma constituțională din 2000, s-a instituit un mecanism defectuos de alegere a șefului statului, cu posibilitatea dizolvării Parlamentului de un număr infinit de ori, în cazul lipsei de consens între forțele politice. Aceasta a dus la câteva crize politice și constituționale în țară și la cumularea funcției de Președinte al țării de către Președintele Parlamentului pentru o perioadă prea lungă de timp, ceea ce a dus la încălcarea principiului separației puterilor în stat. Notând că „una din sarcinile fundamentale ale unei curți constituționale constă în securizarea ordinii normative născută din Constituție”, precum și că „este pusă în situația de a elimina mecanismele ce generează dezechilibrarea instituțiilor constituționale”, Curtea a decis neconstituționalitatea unor norme contestate. Aceste norme se referă la alegerea președintelui de către Parlament, cu votul a 61 de deputați; alegerile repetate în Parlament; dizolvarea Parlamentului în caz de nealegere a președintelui la alegerile repetate, inclusiv în ultimele 6 luni ale mandatului Parlamentului. Curtea a considerat că modificările referitoare la mărirea vârstei candidatului de la 35 la 40 de ani, cu condiția că a trăit sau trăiește pe teritoriul țării timp de 10 ani, introduse de deputați după avizul Curții nu sunt esențiale și le-a menținut. Noile alegeri prezidențiale directe vor avea loc la 30 octombrie 2016.

REFORMA JUSTIȚIEI

Ce cred judecătorii, procurorii și avocații despre reforma în justiție și combaterea corupției?

În cadrul unui sondaj efectuat la comanda Centrului de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) între octombrie și decembrie 2015, au fost chestionați 273 judecători, 509 procurori și 163 avocați despre reforma justiției și combaterea corupției¹.

¹ 273 judecători reprezintă 58% din numărul total al judecătorilor din țară, 509 procurori reprezintă 72,7% din numărul total al procurorilor din țară și 163 de avocați reprezintă 9 % din numărul total al avocaților. Cifrele sunt valabile pentru 1 august 2015.

La întrebarea privind calitatea actului de justiție în 2015 comparativ cu 2011, 82% din judecători, 46% din procurori și 37% din avocați consideră că aceasta s-a îmbunătățit. 62% din judecătorii chestionați consideră că practica CSJ este uniformă, în comparație cu 47% din procurori și 35% din avocați. Aceste cifre confirmă că expectanța profesiilor juridice în ceea ce privește calitatea actului de justiție și nivelul de uniformizare a practicii

judcătorești este diferită, cei mai exigenți în acest sens fiind avocații.

62% din judecătorii chestionați au considerat că mecanismul de numire inițială a judecătorilor este unul corect și bazat pe merite, iar 34% nu au fost de acord cu aceasta. 54% din judecătorii chestionați au fost de acord că modul de promovare a judecătorilor este unul corect și bazat pe merite, iar 43% au o opinie opusă. În ceea ce privește mecanismul de numire inițială a procurorilor, 59% din procurorii chestionați au considerat că acesta este unul corect și bazat pe merite, iar 39% nu au fost de acord cu această afirmație. 44% din procurorii chestionați au susținut că modul de promovare a procurorilor este unul corect și bazat pe merite, în timp ce 54% nu au fost de acord cu această afirmație. Un procent atât de mare al judecătorilor și procurorilor care nu consideră că numirea și promovarea are loc în bază de merite poate vorbi despre carențe în procesul de numire și promovare.

Legea procuraturii a fost adoptată. Ce urmează?

După aproape trei ani de la inițierea procesului de elaborare, la 25 februarie 2016, Parlamentul a adoptat în lectură finală [noua Lege cu privire la procuratură](#). Aceasta îngustează competențele procuraturii și ale Procurorului General, sporește competențele Consiliului Superior al Procurorilor, reduce implicarea politicului în numirea Procurorului General, fortifică procuraturile specializate, reduce subordonarea ierarhică a procurorilor etc. Legea a fost promulgată de Președinte și va intra în vigoare la 1 august 2016. Chiar dacă noua lege nu a suferit modificări substanțiale în Parlament și a fost avizată pozitiv de experții internaționali, implementarea eficientă a acesteia necesită adoptarea a trei proiecte de legi, prin care vor fi modificate Constituția și legislația conexasă (codurile de procedură, reglementările cu privire la statutul ofițerilor de urmărire penală etc.), precum și privind adoptarea Legii cu privire la procuraturile specializate. Proiectul de modificare a Constituției, care prevede o nouă procedură de numire a Procurorului General, a fost [avizat pozitiv de Curtea](#)

72% din judecători și 20% din avocați au considerat că activitatea CSM este transparentă. În același timp, 68% din judecători și doar 25% din avocați au considerat că hotărârile CSM sunt clare și bine motivate. 30% din judecători și 73% din avocați nu sunt de acord cu această afirmație. Numărul mare de judecători și avocați care nu sunt satisfăcuți de activitatea CSM ar putea sugera necesitatea intensificării eforturilor CSM de sporire a calității și transparenței activității sale.

Privitor la evoluția fenomenului corupției în sectorul justiției din 2011 până în prezent, percepția în rândurile avocaților, procurorilor și judecătorilor este foarte diferită. În timp ce majoritatea judecătorilor consideră că corupția în sectorul justiției a scăzut în raport cu anul 2011 sau nu există, 68% din procurori și 81% din avocați consideră că nivelul corupției a rămas la același nivel sau a crescut. Rezultatele sondajului arată că procurorii și avocații percep că în sistemul judecătoresc există un mai mare nivel al corupției decât cel pe care îl recunosc judecătorii.

[Constituțională](#) la 19 aprilie 2016. Potrivit art. 143 al Constituției, acesta va putea fi supus votului în Parlament doar peste 6 luni de la înregistrarea proiectului, care a avut loc la 3 mai 2016. Proiectul de modificare a legislației conexe a fost aprobat de Guvern la 20 aprilie 2016, iar proiectul Legii cu privire la procuraturile specializate – la 15 iunie 2016. Acestea urmează să fie examinate de Parlament. Ultimele două proiecte trebuie să fie votate până la sfârșitul acestei sesiuni parlamentare, pentru a intra în vigoare la 1 august 2016, odată cu Legea cu privire la procuratură.

Noua Lege cu privire la procuratură prevede modificarea reglementărilor interne ale procuraturii cu privire la selecția, evaluarea și promovarea procurorilor, precum și schimbarea modului de investigare disciplinară a procurorilor. De asemenea, urmează a fi reorganizate Procuratura Generală și Procuratura Anticorupție, precum și creată o nouă procuratură specializată, care va combate criminalitatea organizată.

Mecanismul răspunderii disciplinare a judecătorilor are multe lacune

CRJM a analizat Legea nr. 178 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și practica de aplicare a acesteia în primul an de implementare și a elaborat documentul de politici publice "[Evaluarea necesităților de îmbunătățire a cadrului legal privind răspunderea disciplinară a judecătorului](#)". Legea nr. 178 a creat un mecanism prea complicat de răspundere disciplinară a judecătorilor. Astfel, o sesizare privind abaterile disciplinare ale judecătorilor poate trece prin cinci organe – Inspekția Judiciară, Completul de admisibilitate al Colegiului Disciplinar, Plenul Colegiului Disciplinar, Consiliul Superior al Magistraturii și Curtea Supremă de Justiție – dintre care, la o etapă sau alta, fiecare din acestea poate să anuleze decizia organului care a examinat anterior cauza disciplinară.

Potrivit datelor oficiale, **72% din toate sesizările depuse în anul 2014 au fost respinse de Inspekția Judiciară ca vădit neîntemeiate**. Dintre acestea doar 28% au fost contestate la completele de admisibilitate ale Colegiului Disciplinar. Deciziile de respingere emise de Inspekția Judiciară nu sunt publicate iar contestațiile împotriva acestora sunt respinse în proporție de 97%. La o examinare mai atentă a sesizărilor respinse ca vădit neîntemeiate se pare că Inspekția Judiciară, deși nu se încadrează în termenul legal prevăzut pentru respingerea sesizărilor ca vădit neîntemeiate, respinge un număr mare de sesizări din dorința de a reduce volumul de lucru al completelor de admisibilitate și al Plenului Colegiului Disciplinar. Într-un asemenea sistem, riscul de a respinge sesizări, care de fapt, sunt întemeiate, este

mare. În același timp, Inspekția Judiciară nu are competențe expres prevăzute de lege de a încadra faptele juridice imputate în sesizare și a înainta acuzarea disciplinară judecătorului. În rezultat, deseori membrul raportor al Colegiului Disciplinar este nevoit să acționeze ca acuzator împotriva judecătorului, deși ar trebui să fie neutru, iar reprezentantul Inspekției Judiciare are o prezență formală la ședință.

Rata de intentare a procedurilor disciplinare în 2015 a scăzut cu 27%, iar rata de sancționare a judecătorilor a scăzut de patru ori

intentat o cauză la fiecare 61 de sesizări. Mai mult, și **rata de sancționare a judecătorilor a scăzut de patru ori**. În condițiile în care, potrivit ultimelor sondaje, în jur de 75% din populație nu au încredere în sistemul justiției, o scădere atât de mare a ratei de sancționare este greu de explicat altfel decât printr-un mecanism mult prea complicat și formalist de tragere la răspundere disciplinară.

În primul an de implementare a Legii nr. 178, statistica a arătat că rata de intentare a procedurilor disciplinare în anul 2015 a scăzut cu aproape 27% în comparație cu anul 2014, deși cercul subiecților care depun sesizări s-a extins. Astfel, dacă în anul 2014 era intentată o cauză la fiecare 48 de petiții disciplinare, atunci în anul 2015 s-a

CRJM îndeamnă factorii de decizie să modifice legislația cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor prin consolidarea statutului și responsabilizarea Inspekției Judiciare și reducerea etapelor și organelor implicate în examinarea sesizărilor cu privire la abaterile disciplinare ale judecătorilor.

Novăție - judecătorii se pot adresa direct Curții Constituționale pentru invalidarea actelor contrare Constituției

Potrivit practicii judecătorești bine stabilite, atunci când un judecător avea dubii cu privire la constituționalitatea unei legi, hotărâri de Guvern sau a unui decret al Președintelui, el putea solicita Curții Supreme de Justiție (CSJ) sesizarea Curții Constituționale. CSJ avea discreția totală de a transmite sau nu Curții Constituționale solicitarea (excepția de neconstituționalitate).

La 9 februarie 2016, [Curtea Constituțională a explicat prevederile constituționale cu privire la excepția de neconstituționalitate](#) (135 alin. (1) lit. g) din Constituție). Potrivit Curții Constituționale, excepția de neconstituționalitate urmează a fi expeditată direct Curții Constituționale, evitând CSJ. Excepția poate fi solicitată în procedurile judiciare de către oricare parte la proces, precum și poate fi ridicată de către instanța de judecată din oficiu. Potrivit Curții Constituționale, ridicarea excepției este o obligație, și nu un drept al judecătorului, acesta fiind obligat să sesizeze Curtea Constituțională în cazul existenței incertitudinii

Judecătorul este obligat să sesizeze Curtea Constituțională dacă nu este sigur cu privire la constituționalitatea normei pe care urmează să o aplice

cu privire la constituționalitatea normei ce urmează a fi aplicată cauzei pe care o examinează. Curtea a mai notat că judecătorul nu poate refuza sesizarea Curții Constituționale pe motiv că această incertitudine va fi soluționată de el însuși.

Curtea Constituțională a menționat că poate fi sesizată cu excepția de neconstituționalitate doar cu privire la actele care pot constitui obiectul controlului constituțional, adică legile, decretul Președintelui și hotărârile și ordonanțele Guvernului. În celelalte cazuri, instanța judecătorească le poate declara neconstituționale de sinestătător. Curtea Constituțională a solicitat Parlamentului să modifice cadrul legislativ corespunzător, deoarece acesta nu prevede expres, la acest moment, sesizarea directă a Curții Constituționale. Se pare că prin această hotărâre Curtea Constituțională a răspuns discuțiilor care au loc de mai mult timp în mediul juridic, cu privire la oportunitatea oferirii dreptului persoanelor individuale de a sesiza Curtea Constituțională.

Ministrul Justiției a intervenit pentru eliberarea unei persoane din arest

La 21 ianuarie 2016, Judecătoria Strășeni a condamnat o persoană care și-a înjunghiat mortal soțul, în încercarea de a se apăra de abuzurile acestuia. Anterior în acest caz, în august 2014, instanța de judecată a emis o ordonanță de protecție a acestei persoane împotriva soțului agresor, care a fost încălcată de mai multe ori, iar autoritățile au eșuat în a-i oferi o protecție reală. La aceeași dată, Asociația Promo-LEX, care a oferit asistență juridică persoanei condamnate, a făcut public un [comunicat de presă](#) la acest subiect. La 22 ianuarie 2016, Judecătoria Strășeni a emis o încheiere prin înlocuirea măsurii preventive sub

formă de arest preventiv cu arest la domiciliu. Persoana aflată sub arest la domiciliu are la întreținere 5 copii minori, dintre care 2 copii sunt ai săi și sunt de vârstă fragedă, iar 3 sunt luați sub tutelă.

Se pare că Judecătoria Strășeni și-a schimbat decizia ca urmare a intervenției ministrului Justiției, în condițiile în care ultimul nu este parte în proces. La acea dată, [ministrul justiției a declarat public](#) că a lucrat intens ca să ajute familia, dar că nu poate să se expună pe faptul cum a fost pronunțată decizia.

ACTIVITATEA CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

CSM raportează despre realizările sistemului judecătoresc în 2015

La 11 martie 2016, a avut loc [Adunarea Generală a Judecătorilor](#). În cadrul evenimentului a fost prezentat [Raportul de activitate al CSM și a sistemului judecătoresc în anul 2015](#) și Raportul CSJ privind unificarea practicii judiciare pentru anul 2015. De asemenea, au fost aprobate modificările și completările la [Regulamentul cu privire la funcționarea Adunării Generale a Judecătorilor](#) și la [Codul de etică și conduită profesională al judecătorului](#).

În Raportul de activitate pentru 2015, CSM a menționat că s-a întrunit în 40 de ședințe, a examinat peste 1,100 de chestiuni și a adoptat 994 de hotărâri. Cele mai relevante acte adoptate de CSM în 2015 au fost [Standardele de comunicare și deservire a justițiabililor în instanțele judecătorești](#); [Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru suplinirea funcției de judecător, președinte și vicepreședinte al instanței judecătorești](#), [Regulamentul cu privire la activitatea Colegiului disciplinar](#), [Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii](#). Bugetul instanțelor judecătorești a constituit MDL 286.210.200, ce reprezintă 73% din suma aprobată de către CSM.

CSM a admis curențe la numirea și promovarea judecătorilor

La ședința din 26 ianuarie 2016, CSM a examinat mai multe chestiuni, printre care numirea și promovarea unor judecători. Mai multe organizații ale societății civile [au susținut](#) că la adoptarea hotărârilor CSM din acea dată nu au fost respectate principiile meritocrației și integrității.

Primul concurs s-a referit la [suplinirea funcției vacante de vicepreședinte al CSJ, Președinte al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ](#). Unicul candidat în concurs a fost dna Tatiana RĂDUCANU. CSM a respins unicul candidat adoptând o hotărâre pentru care nu s-a întrunit numărul necesar de voturi pentru adoptarea hotărârii (șapte voturi). Acest concurs era anunțat a treia oară.

Al doilea concurs a vizat [suplinirea funcției vacante de judecător la CSJ](#). La concurs au participat șase candidați. CSM a decis să propună Parlamentului Republicii Moldova numirea în funcția de judecător la CSJ a dnei Mariana PITIC (judecător la Judecătoria sect. Centru mun. Chișinău), care nu a acumulat cel mai înalt punctaj la Colegiul de selecție și cariera judecătorilor și care avea cea mai mică experiență în funcția de judecător dintre toți

Pe parcursul anului 2015, CSM a inițiat verificarea în privința a 123 judecători și 59 candidați la funcția de judecător, în baza prevederilor Legii cu privire la verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice. Drept urmare, au fost declarați compatibili cu funcția de judecător 109 judecători și 51 candidați la funcția de judecător. În baza verificărilor, au fost declarați incompatibili cu funcția de judecător trei candidați la funcția de judecător și un judecător în funcție.

La 31 decembrie 2015, din numărul total de 33 judecători la CSJ, 30 de posturi erau ocupate, alte 3 posturi fiind vacante; la curțile de apel din numărul total necesar de 94 judecători, activau 90 judecători, 4 posturi fiind vacante. În judecătorii, din numărul total de 346 judecători, activau 312 judecători, iar 34 posturi de judecători erau vacante. În 2015, din sistemul judecătoresc au demisionat 25 de judecători, iar cinci au fost eliberați din funcție.

Cele 44 de judecătorii de drept comun, patru curți de apel și CSJ au înregistrat în perioada anului 2015 un volum total de activitate de 295.714 dosare (cu 5,6% mai mult decât în anul 2014). Din numărul total de cauze, la nivelul tuturor instanțelor judecătorești au fost soluționate 247.069 cauze, adică cu 6,8% mai mult decât în anul 2014.

candidații. Un membru al CSM a avut [opinie separată](#). La 1 aprilie 2016, Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului a pus în discuție proiectul de hotărâre de numire a dnei Pitic în funcția de judecător la CSJ. Această chestiune [nu a fost inclusă în agenda](#) ședinței Comisiei și nu a fost anunțată din timp publicului.

Al treilea concurs s-a referit la numirea în funcția de [judecător în Judecătoria Centru](#), mun. Chișinău a dnei Lucia BAGRIN, iar la un *alt concurs* – numirea în funcția de [președinte al Curții de Apel Comrat](#), pe un termen de 4 ani, a dlui Serghei GUBENCO. Anterior, Președintele Republicii Moldova a refuzat [numirea în funcția de judecător a dnei Bagrin și promovarea dlui Gubenco](#) în funcția de judecător la Curtea de Apel Comrat, invocând existența unor elemente ale factorilor de risc și necorespunderii criteriilor obligatorii pentru accederea în funcția de judecător. Din Hotărârea CSM [nr. 14/2 din 26 ianuarie 2016](#), rezultă că dna Bagrin a fost propusă cu votul majorității, deși legea prevede expres că propunerea repetată se face cu votul a 2/3 din membrii CSM. Ulterior, în cazul dnei Bagrin, [CRJM a solicitat șefului statului](#) să verifice informațiile despre numărul de voturi acordat pentru propunerea repetată de numire în funcție.

CSJ consideră că CSM nu trebuie să-și motiveze hotărârile adoptate?

La 27 februarie 2016, [CSJ a respins ca neîntemeiată](#) cererea de chemare în judecată a unui candidat la funcția de judecător la CSJ. Judecătoarea Domnica MANOLE, de la Curtea de Apel Chișinău, a solicitat anularea [hotărârii CSM nr. 7/2 din 26 ianuarie 2016](#) cu privire la desfășurarea concursului pentru suplینirea funcției vacante de judecător la CSJ. Dna Manole a invocat mai multe încălcări de procedură la adoptarea

hotărârii, inclusiv faptul că hotărârea CSM nu a fost motivată, iar indicarea în textul hotărârii a numărului de voturi nu reprezintă în sine o motivare. Pe pagina web a CSJ este publicat doar dispozitivul hotărârii, nu și hotărârea motivată. Soluția dată de CSJ este inexplicabilă, îndeosebi în condițiile în care art. 20 alin. 3¹ al Legii cu privire la CSM obligă CSM să adopte o hotărâre motivată.

SIS-ul acuză, Inspecția judiciară scuză: încă un judecător scapă de sancțiune disciplinară

[La 18 martie 2016, Colegiul Disciplinar din cadrul CSM a încetat, pe motiv de lipsă de probe, procedura disciplinară intentată împotriva Președintelui Judecătorei Centru, Ion ȚURCAN.](#) Judecătorul a ajuns în fața Colegiului Disciplinar în urma unei sesizări depuse de Serviciul de Informații și Securitate (SIS), care a invocat un șir de abateri disciplinare care ar fi comise de acesta. Printre altele, SIS s-a referit la mai multe fapte care se pretinde că ar fi fost comise de dl Țurcan, și anume: adoptarea ilegală a unei ordonanțe ce avea ca obiect sume exorbitante; primirea unor bunuri și servicii (o armă vânătoarească în valoare de 31,000 MDL, un sejur la Poiana Brașov în România și un automobil marca „Range Rover”) de la Ion VÂNAGA, care, potrivit SIS, are „legături cu lumea interlopă”, în schimbul emiterii unor hotărâri; influențarea necorespunzătoare a unor judecători din Judecătoria Centru din mun. Chișinău pe care o conduce (Victor ORÂNDAȘ și Svetlana VÂȘCU); angajarea unei persoane care se află în relații de rudenie cu nașii de cununie ai acestuia într-o funcție cu atribuții de repartizare a dosarelor în judecătoria pe care o conduce ș.a.

Inspector-judecător din cadrul Inspecției Judiciare în conflict de interese cu judecătorul acuzat de comiterea abaterii disciplinare

Inspecția Judiciară a respins sesizarea ca fiind vădit neîntemeiată, însă Completul de admisibilitate al Colegiului Disciplinar a transmis cauza spre examinare Colegiului Disciplinar. Ulterior, Colegiul Disciplinar a constatat că Inspecția Judiciară nu a colectat suficiente probe pentru elucidarea unor circumstanțe și a transmis dosarul pentru verificări suplimentare. După verificări, Inspecția Judiciară a transmis cauza din nou Colegiului Disciplinar.

În ședința plenară din 18 martie 2016, atât unii membri ai Colegiului Disciplinar, cât și reprezentantul SIS au indicat că investigarea cazului de către Inspecția Judiciară a fost defectuoasă. Mai mult, reprezentantul SIS a menționat că inspectorul-judecător care era responsabil de cauză, dl Valeriu CATAN, era în conflict de interese cu judecătorul Țurcan, deoarece ultimul a examinat un litigiu în care era implicată o întreprindere în care soția dlui Catan era co-proprietară. Deși acest fapt nu a fost negat, examinarea cauzei a continuat și cauza nu a fost repartizată unui alt inspector-judecător. Printre altele, dl Catan a menționat în ședință că trecerea frontierei în România cu „Range Rover”-ul a fost constatată, însă nu s-a demonstrat că dl Țurcan ar fi fost la Poiana Brașov. În privința armei, a spus că aceasta a fost procurată prin intermediul magazinului „Cartuș”, ceea ce era o practică acceptabilă la momentul

înstrăinării. Despre faptul că dl Vânaga s-a folosit de „Range Rover” înainte și după ce acesta a fost folosit de dl Țurcan, dl Catan a menționat că dl Vânaga nu are proprietăți scrise pe dânsul. Astfel, deși reprezentantul SIS a invocat o presupusă legătură între obținerea și/sau folosirea acestor bunuri de către judecătorul Țurcan și emiteria unei hotărâri în favoarea dlui Vânaga, această circumstanță nu a fost constatată nici de Inspecția Judiciară și nici de Colegiul Disciplinar. În final, Colegiul Disciplinar nu a constatat vreo abatere disciplinară în privința dlui Țurcan.

DREPTURILE OMULUI

Cum arată Moldova prin prisma statisticii CtEDO?

În ianuarie 2016, CtEDO a făcut public [raportul său de activitate pentru anul 2015](#). CRJM a pregătit [un rezumat al acestuia](#), cu accent pe Republica Moldova. În aprilie 2016, CRJM a elaborat și [un infografic](#) care reflectă aceste date. În anul 2015, CtEDO a înregistrat 1,011 cereri îndreptate împotriva Moldovei, Moldova

plasându-se pe locul 3 din cele 47 de țări membre ale Consiliului Europei în ceea ce privește numărul de cereri înregistrate raportat la populația țării. Din 1998 până în 2015, CtEDO a înregistrat în total 11,814 cereri îndreptate împotriva Moldovei. La 31 decembrie 2015, 1,223 dintre acestea (10,4%) încă așteptau să fie examinate.

Numărul mare de cereri depuse la CtEDO vorbește, în primul rând, despre încrederea scăzută în sistemul de drept din țară.

Până la 31 decembrie 2015, CtEDO a pronunțat 316 hotărâri în cauzele moldovenești, dintre care 19 – în anul 2015. După numărul de hotărâri, Moldova devansează Germania, Spania, Olanda sau Portugalia, țări care au aderat la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO) cu mult timp înaintea Moldovei și care au o populație cu mult mai mare decât a Moldovei.

Din cele 316 hotărâri adoptate în cauze moldovenești, 289 se referă la fondul cauzei, iar celelalte vizează, de regulă, satisfacția echitabilă. În 284 (98.3%) din cele 289 de hotărâri, CtEDO a constatat că Republica Moldova a violat CEDO. Printre cele mai dese tipuri de violări sunt: neexecutarea hotărârilor judecătorești naționale (în principal, datorită situațiilor care au avut loc până în anul 2007);

Moldova se află pe locul 3 în topul țărilor cu cel mai mare număr de cereri depuse la CtEDO

anchetarea inadecvată a maltratărilor și deceselor; detenția în condiții proaste; casarea neregulamentară a hotărârilor judecătorești irevocabile; maltratarea sau recurgerea la forța excesivă de către exponenții statului; arestarea preventivă fără o motivare suficientă.

În baza hotărârilor CtEDO, reglementărilor amiabile dintre Guvern și reclamanți și declarațiilor unilaterale ale Guvernului, în anul 2015, Republica Moldova a fost obligată să plătească peste 214.199 EUR. În total, în temeiul celor 316 hotărâri CtEDO pronunțate până la 31 decembrie 2015, Republica Moldova a fost obligată să plătească peste 14,250,000 EUR. Alte peste 3,350,000 EUR au fost acordate în temeiul reglementărilor amiabile sau declarațiilor unilaterale formulate de Guvern.

Anterior, CRJM a efectuat analize similare și pentru anii [2010](#), [2011](#), [2012](#), [2013](#) și [2014](#).

Finalizarea proiectului implementat de CRJM „Promovarea egalității – Consolidarea agenților schimbării”

Între 1 februarie 2014 și 31 ianuarie 2016, CRJM în parteneriat cu [Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice din România](#) au implementat proiectul „[Promovarea egalității – Consolidarea agenților schimbării](#)”, finanțat de Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova. Scopul proiectului a constat în consolidarea respectării principiului egalității și lupta împotriva discriminării în Republica Moldova prin promovarea îmbunătățirilor legislative și a practicii, precum și prin capacitarea învățătorilor, asistenților sociali și a comunității juridice de a acționa ca agenți/factori ai schimbării.

În cadrul proiectului, a fost elaborată o [Analiză a compatibilității legislației din Republica Moldova cu standardele europene în domeniul egalității și nediscriminării](#), disponibilă în limba [rusă](#) și [engleză](#). Concluziile și recomandările analizei de compatibilitate au fost discutate pe larg cu un șir de autorități responsabile de acest domeniu. De asemenea, au fost elaborate două ghiduri privind egalitatea și nediscriminarea – [unul destinat publicului larg \(varianta în limba rusă\)](#) și al doilea – [pentru practicieni \(varianta în limba rusă\)](#).

Echipa de implementare a mai realizat o serie de documente destinate instruirii inițiale și continue a cadrelor didactice și a

asistenților sociali. Pentru cadrele didactice, au fost realizate: [curricula pentru curs de formare continuă în domeniul nediscriminării a cadrelor didactice \(varianta în limba rusă\)](#), [curricula pentru programul de formare de formatori în domeniul nediscriminării pentru cadre didactice \(varianta în limba rusă\)](#), precum și un [ghid-resursă în domeniul nediscriminării pentru cadre didactice \(varianta în limba rusă\)](#). Setul de documente destinat instruirii inițiale și continue a asistenților sociali a cuprins [curricula pentru curs de formare continuă în domeniul nediscriminării a asistenților sociali \(varianta în limba rusă\)](#), [curricula pentru programul de formare de formatori în domeniul nediscriminării pentru asistenți sociali \(varianta în limba rusă\)](#) și un [ghid-resursă în domeniul nediscriminării pentru asistenți sociali \(varianta în limba rusă\)](#).

De asemenea, în cadrul proiectului au fost organizate 2 formări de formatori în domeniul egalității și nediscriminării pentru 14 cadre didactice și 13 asistente sociale, care ulterior, cu asistența CRJM, au organizat 15 instruirii-cascadă pentru 188 cadre didactice și 119 asistenți sociali din diverse localități ale Moldovei.

CtEDO – persoanele se pot plânge la CtEDO de încălcarea drepturilor omului în regiunea transnistreană fără a epuiza „căile de recurs interne”

La 23 februarie 2016, Marea Cameră a CtEDO a pronunțat hotărârea în cauza [Mozer c. Moldovei și Rusiei](#). Aspectul juridic crucial din dosar era dacă actele emise în cadrul procedurilor penale de către „sistemul judiciar din regiunea transnistreană” sunt compatibile cu Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO).

CtEDO a constatat că, în lipsa unor informații convingătoare cu privire la organizarea și funcționarea „sistemului judiciar din regiunea transnistreană”, arestarea unei persoane prin acte emise de acest sistem este contrară CEDO. CtEDO consideră că orice limitare a drepturilor garantate de CEDO printr-un act emis de „sistemul judiciar transnistrean” este contrară CEDO. Aceasta înseamnă că

nici căile de recurs interne prevăzute de „legislația transnistreană” nu trebuie epuizate. CtEDO de asemenea a reiterat că acțiunile „autorităților transnistrene” sunt imputabile Federației Ruse.

CtEDO a menționat că Moldova în continuare nu deține controlul asupra regiunii separatiste și că aceasta și-a îndeplinit obligațiile

pozitive ce rezultă din art. 1 CEDO, adică a întreprins măsuri diplomatice și juridice suficiente pentru a asigura respectarea drepturilor reclamantului garantate de CEDO. Curtea a mai constatat că CEDO nu impune obligația pentru Moldova de a compensa prejudiciile cauzate de „RMN” și nici cele cauzate de imposibilitatea de a executa pe deplin deciziile autorităților moldovenești în această regiune.

Curtea Constituțională – arestarea preventivă nu poate dura mai mult de 12 luni

La 23 februarie 2016, [Curtea Constituțională a soluționat excepția de neconstituționalitate](#) ridicată de Judecătoria Viorica PUICĂ de la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, depusă peste 8 zile după ce [Curtea Constituțională a explicat că poate fi sesizată direct](#) de judecători. Judecătoria a solicitat Curții Constituționale să explice dacă arestarea preventivă pe o durată mai mare de 12 luni, care era permisă de art. 186 din Codul de procedură penală, este conformă art. 25 alin. 4 din Constituție, care prevede că arestarea preventivă nu poate dura mai mult de 12 luni. Potrivit practicii judiciare, termenul de 12 luni din art. 25 alin. 4 din Constituție era interpretat ca aplicându-se doar arestării preventive la etapa urmăririi penale, însă nu și perioadei de examinare a fondului cauzei în instanța de judecată. De asemenea, judecătoria a solicitat să fie verificat dacă posibilitatea arestării persoanei la faza judecării cauzei pentru o durată de până la 3 luni, permisă de art. 186 alin. 9 din Codul de procedură penală, este conformă art. 25 alin. 4 din Constituție, care prevede că mandatul de arest nu poate depăși 30 de zile.

Curtea Constituțională a explicat că fiecare prelungire a duratei arestării preventive nu poate depăși 30 de zile, atât la etapa urmăririi penale, cât și la etapa judecării cauzei. Arestul preventiv poate fi aplicat pentru o perioadă totală de cel mult 12 luni, care include atât etapa urmăririi penale, cât și etapa judiciară. Acest termen încetează în momentul eliberării sau pronunțării sentinței instanței de fond de condamnare cu închisoarea. Prin urmare, prevederile art. 186 din

Codul de procedură penală, care permite detenția pentru o perioadă mai mare de 12 luni și emiterea mandatului de arest la faza judecării cauzei pentru o durată mai mare de 30 de zile, au fost declarate neconstituționale. La 27 mai 2016, Parlamentul a votat în lectură finală modificările la Codul de procedură penală (proiectul nr. 309) pentru a remedia carențele subliniate de Curtea Constituțională.

Curtea a obligat instanțele judecătorești ca în termen de 30 de zile să revoce arestarea preventivă aplicată față de persoanele aflate în arest mai mult de 12 luni. Ea a mai menționat că persoanele care s-au aflat în stare de arest mai mult de 12 luni și au fost ulterior achitate sau sancționate cu pedepse non-privative de libertate vor putea solicita despăgubiri de la stat.

Curtea Constituțională a mai explicat că termenul de 12 luni acoperă și situația în care în privința persoanei au fost înaintate mai multe capete de acuzare. Orice detenție care depășește termenul total de 12 luni, aplicat pentru comiterea aceleiași fapte, indiferent de eventualele recalificări ulterioare ale infracțiunii, este contrară Constituției. Această formulare nu acoperă totuși situația în care persoana arestată este arestată ulterior pentru alte fapte. Potrivit procurorilor, la scurt timp după hotărârea Curții Constituționale, mai multe persoane care s-au aflat în arest mai mult de 12 luni au fost puse în libertate de judecători și reținute la scurt timp după aceasta în baza acuzațiilor cu privire la alte fapte.

Moldova condamnată din nou la CtEDO pentru provocarea la comiterea de infracțiuni

La 8 martie 2016, în hotărârea [Morari c. Moldovei](#), CtEDO a constatat că reclamantul a fost provocat de agenții statului, contrar art. 6 § 1 CEDO, iar judecătorii nu au examinat corespunzător argumentul apărării cu privire la provocare. Cauza viza pretinsa intermediere în confecționarea unui pașaport românesc fals. În această hotărâre, CtEDO a descris detaliat modul în care judecătorii trebuie să examineze argumentele cu privire la provocarea unei infracțiuni. CtEDO a reiterat că incitarea la comiterea unei infracțiuni are loc atunci când agenții statului nu au un comportament pasiv, ci incită la comiterea unei infracțiuni o persoană care altfel nu ar fi comis-o. Potrivit CtEDO, nu reprezintă un comportament pasiv: (1) preluarea inițiativei de a contacta acuzatul, (2) propunerea repetată în pofida refuzului inițial, (3) încurajarea insistentă, (4) promisiunea unui câștig financiar de genul măririi prețului peste media de pe piață sau (5) apelarea la compasiunea acuzatului.

CtEDO a reiterat că, atunci când acuzatul invocă că a fost provocat să comită o infracțiune, instanța de judecată este obligată să examineze minuțios proba obținută astfel. Art. 6 § 1 CEDO impune ca orice probă obținută ca rezultat al provocării să fie exclusă din dosar. În cazul unei alegații rezonabile de provocare, autoritățile au sarcina probării faptului că provocarea nu a avut loc. Potrivit CtEDO, examinarea judiciară a acestui aspect trebuie să includă: (1) motivele care au determinat operațiunea sub acoperire, (2) gradul de implicare al agenților statului în comiterea infracțiunii și (3) natura oricărei incitări sau presiuni exercitate asupra acuzatului.

Reclamantul a fost reprezentat la CtEDO de juriștii Centrului de Resurse Juridice din Moldova.

Autoritățile doresc un control mai riguros asupra internetului: proiectul „Big Brother”

La [30 martie 2016](#), [Guvernul a aprobat proiectul de lege](#) inițiat de MAI, numit „proiectul Big Brother”, care acordă autorităților de drept competențe extrem de largi de control general asupra spațiului informațional. Proiectul prevede un șir de competențe noi pentru organele de drept, cum ar fi interceptarea datelor informatice, percheziția informatică, ridicarea comunicărilor informatice în cazul infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul infracțiunilor informatice și a celor ce țin de drepturile de autor. Proiectul de lege mai prevede un șir de sancțiuni pentru neîndeplinirea de către furnizorii de servicii a obligațiilor de stocare a informației sau pentru îngrijirea accesului autorităților la aceste informații. Dacă se adoptă proiectul de lege, autoritățile vor putea cere furnizorilor sistarea IP-urilor ce conțin informații controversate, inclusiv informații ce țin de pornografie infantilă și informații discriminatorii sau ce provoacă ostilitate sau violență.

La 8 aprilie 2016, [28 de organizații guvernamentale au criticat](#)

Proiectul de lege „Big Brother” prevede supravegherea în masă a spațiului informațional de către autorități, fără garanții de respectare a dreptului la viață privată

spectrul extrem de larg de infracțiuni față de care vor putea fi aplicate noile măsuri speciale de investigație în domeniul informațional; lipsa de garanții la respectarea vieții private și a libertății de exprimare; lipsa unui control judiciar asupra sistării IP-urilor; sarcina nejustificată de stocare a datelor despre trafic pusă pe umerii furnizorilor de servicii, care ar putea duce la închiderea furnizorilor mici și scumpirea serviciilor de internet prestate de furnizorii mari, precum și lipsa unei balanțe între ingerința masivă în drepturile persoanelor și eficiența măsurilor în combaterea infracțiunilor. ONG-urile semnatare au solicitat Parlamentului să consulte pe larg proiectul de lege înainte de adoptare și să-l transmită pentru expertizare

Comisiei de la Veneția. [La 9 aprilie 2016, Președintele Parlamentului Republicii Moldova a afirmat că proiectul va fi transmis spre expertizare Consiliului Europei și OSCE](#). La 10 iunie 2016, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului a informat semnatarii apelului despre solicitarea expertizării proiectului de către experții Consiliului Europei.

SOCIETATEA CIVILĂ

Legea 2% tot mai aproape

La 22 februarie 2016, proiectul de modificare a legii care permite persoanelor fizice să direcționeze anual o parte din impozitul pe venit către organizațiile necomerciale și cultele religioase din țară, denumită convențional „Legea 2%”, [a fost înregistrat](#) în Parlament ca și inițiativă legislativă a unor deputați. Proiectul aduce îmbunătățiri privind mecanismul de acces, utilizare, transfer, control și raportare a sumelor obținute în urma desemnării procentuale. Potrivit proiectului,

mecanismul 2% va începe să fie aplicat din anul 2017 privind veniturile obținute în 2016. La 10 martie 2016, CRJM a organizat o masă rotundă cu participarea autorităților implicate în procesul de elaborare a Hotărârii de Guvern privind implementarea „Legii 2%”, și anume reprezentanți ai Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției și ai Serviciului Fiscal de Stat. Participanții lucrează asupra unui proiect de Regulament privind punerea în aplicare a „Legii 2%”.

Avem sau nu nevoie de o nouă lege cu privire la asociațiile obștești?

La 11 martie 2016, CRJM [a lansat documentul analitic](#) „Legea cu privire la asociațiile obștești – soluții pentru un cadru adecvat necesităților sectorului necomercial”. Documentul analizează prevederile legii speciale care reglementează crearea, înregistrarea și funcționarea asociațiilor obștești. Scopul cercetării a constat în identificarea reglementărilor din lege care contravin standardelor internaționale și europene privind libertatea de asociere.

Autorii recomandă în special, excluderea limitărilor pentru persoane fizice și juridice de a

MJ a dispus crearea unui grup de lucru pentru îmbunătățirea cadrului legal cu privire la asociațiile obștești

fonda, a fi membri, conducători și membri ai organelor de control ale unei asociații, dar și simplificarea procedurii de înregistrare a statutului asociației, care în prezent nu este una previzibilă din cauza că autoritatea responsabilă de înregistrare solicită și alte documente decât cele expres menționate în lege. De asemenea, recomandările vizează micșorarea termenului de înregistrare a statutului, definirea limitelor de control din partea autorităților, care pot asista la orice ședință a asociațiilor și solicita orice documente ale acestora, precum și revizuirea situațiilor de suspendare și lichidare a asociațiilor obștești.

În urma evenimentului de lansare a documentului analitic, la 22 martie 2016, Ministrul Justiției a dispus crearea unui grup de lucru pentru îmbunătățirea cadrului legal cu privire la asociațiile obștești. Obiectivul grupului de lucru este de a elabora un proiect nou de lege

care va ajusta cadrul legal normativ cu privire la asociațiile obștești pentru a-l aduce în concordanță cu standardele internaționale și europene privind dreptul la libera asociere. 6 dintre cei 9 membri ai grupului de lucru sunt reprezentanți ai organizațiilor societății civile.

CRJM acuzat de spălare de bani de către un membru al CSM

La 15 martie 2016, CSM a examinat în [sedință publică](#) proiectul de Lege cu privire la reorganizarea sistemului instanțelor judecătorești. În cadrul dezbaterilor pe marginea proiectului unii membri ai CSM au declarat că proiectul de lege în cauză a fost elaborat de CRJM și că la efectuarea studiilor privind optimizarea hărții judecătorești s-ar fi realizat acțiuni de spălare de bani.

La 17 martie 2016, CRJM a expediat [o scrisoare în adresa CSM](#) prin care și-a manifestat regretul față de declarațiile de mai sus, deoarece sunt deosebit de grave, nu corespund adevărului și induc

în eroare corpul judecătoresc și societatea. La [sedința CSM din 22 martie 2016](#), membrul CSM, dl Gheorghe AVORNIC, a prezentat scuze echipei CRJM în legătură cu alegațiile făcute cu privire la acțiunile de spălare de bani. Anterior, CRJM a fost vizat în mai multe declarații ale președintelui CSJ. Dl Mihai POALELUNGI ne-a [criticat dur](#) pentru faptul că am criticat, alături de alte ONG-uri propunerile de modificare a legii prezentate de Centrul pentru Reformă în Sistemul Judecătoresc. Dl Poalelungi este co-președinte al acestui centru. Președintele CSJ a calificat poziția ONG-urilor drept „atitudine subiectivă, răutăcioasă ... și abordare urâtă”.

Compania Unité ascunde informații de interes public

[La 17 septembrie 2015](#), CRJM a expediat în adresa companiei Unité, care este parte din Întreprinderea de Stat Moldtelecom, o solicitare de informații privind organizarea concertului din 6 septembrie 2015, desfășurat la Centrul de expoziții „Moldexpo” din Chișinău, la care au fost invitați mai mulți interpreți străini. În aceeași zi, în centrul Chișinăului aveau loc proteste de proporții. CRJM a solicitat informații despre costurile evenimentului, sursa exactă de finanțare ce a stat la baza acestei decizii și cine nemijlocit a luat-o și de ce au fost invitați interpreți de peste hotare. [La 8 octombrie 2015](#), Moldtelecom a expediat în adresa CRJM un răspuns general în care nu oferea nicio informație din cele solicitate. Reprezentanții Moldtelecom au invocat respectarea secretului comercial, precum și datele cu caracter personal care nu pot fi făcute publice.

La 26 februarie 2016, CRJM a solicitat [Curtii de Conturi](#) să verifice cheltuielile suportate pentru organizarea concertului din 6 septembrie 2015. Potrivit [răspunsului oferit de Curtea de Conturi](#), programul activităților de audit a fost deja aprobat pentru anul 2016, iar petiția CRJM nu poate servi drept temei pentru modificarea acestuia. Ulterior, la 17 martie 2016, [Inspekția Financiară a oferit un răspuns](#) prin care a invocat imposibilitatea de a da curs petiției CRJM întrucât a fost stabilit „*moratoriu asupra controlului de stat la persoanele care desfășoară activitatea de întreprinzător, inclusiv antreprenori speciali, în al căror capital social statul deține acțiuni*”.

PE SCURT

La 18 martie 2016, Guvernul a aprobat candidatura dlui Marin GURIN pentru funcția de Agent Guvernamental al Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Anterior, dl Gurin a fost jurist în cadrul Grefei CtEDO.

În perioada 24-26 martie 2016, CRJM a organizat un [seminar de trei zile de instruire avansată](#) în domeniul dreptului la un proces echitabil și dreptului la viață privată prevăzute de CEDO. La seminar au participat 14 avocați și avocați-stagiari.

DESPRE CRJM

Centrul de Resurse Juridice din Moldova este o organizație non-profit neguvernamentală cu sediul în Chișinău, Republica Moldova. CRJM tinde să asigure o justiție calitativă, promptă și transparentă și respectarea efectivă a drepturilor civile și politice. În realizarea acestor obiective, CRJM combină cercetarea de politici și activitatea de advocacy realizate într-un mod independent și neutru.

ECHIPA CRJM

Vladislav GRIBINCEA
Nadejda HRIPTIEVSCHI
Ion GUZUN
Sorina MACRINICI
Pavel GRECU
Ilie CHIRTOACĂ
Olga BURUCENCO
Aurelia CELAC
Natalia ȘEREMET

DATE DE CONTACT

Centrul de Resurse Juridice din Moldova
Str. A. Șciusev 33, MD-2001
Chișinău, Republica Moldova
Tel: +373 22 843601
Fax: +373 22 843602
Email: contact@crjm.org
www.crjm.org



Acest buletin este posibil datorită ajutorului generos al poporului american, oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția USAID sau a Guvernului SUA.